

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Italų kinas Italian Cinema	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. Paola Fertoli Kitas (-i): doc. dr. Dainius Būrė, asist. dr. Ekaterina Smagina	VU Filologijos fakultetas, ARKSI, Italų kalbotyros ir literatūros katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	1/1	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinis	7 (rudens) semestras	Italų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Išlaikyti šiuolaikinės italų kalbos 1, 2, 3, 4 ir 5 egzaminai.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Laikyti egzaminą leidžiama įvykdžius šias dvi sąlygas: 1) nuo pradžios iki galo pažiūrėjus visus 16 privalomų filmų (sąrašas pateikiamas kurso pradžioje); 2) praleidus ne daugiau nei 1/3 seminarų.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Šiuo dalyku siekiama ugdyti šias kompetencijas ir gebėjimus:</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <p>1. Analitinis ir kritinis mąstymas: <i>gebėjimas analizuoti reiškinius, įžvelgti sudėtingas dalis ir ryšius tarp jų; gebėjimas lyginti ir kritiškai vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.), spręsti apie jų privalumus ir trūkumus, dalyvaujant diskusijoje.</i></p> <p>Dalykinės kompetencijos:</p> <p>1. Italų kalbos komunikaciniai gebėjimai: <i>gebėjimas taisyklingai ir efektyviai bendrauti italų kalba (B2/C1) įvairiose situacijose, pasirenkant kalbos priemones, stilių ir t.t. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato.</i></p> <p>2. Italijos šalities, istorijos ir kultūros žinios: <i>žinios apie Italiją ir jos sociokultūrinį kontekstą (geografijos, istorijos, meno, mentaliteto ir savivokos, papročių ir tradicijų aspektus); gebėjimas išskirti ryškiausius italų kultūros bruožus, vertinti juos platesniame kontekste.</i></p>

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės analizuoti italų dramaturginę filmo struktūrą, nustatyti santykio su istoriniu kontekstu pobūdį.	Įtraukiamoji paskaita, vaizdinės medžiagos analizė, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	Diskusijos seminarų metu, dvi analizės užduotys per semestrą, dviejų filmų pristatymai, egzaminas žodžiu (vienas platesnis klausimas apie kurio nors režisieriaus kūrybą).
Gebės diskutuoti apie esmines filmo idėjas, lyginti jas su istorinėmis realijomis, svarstyti apie kūrinio savitumą.	Įtraukiamoji paskaita, vaizdinės medžiagos analizė, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	Diskusijos seminarų metu, dvi analizės užduotys per semestrą, dviejų filmų pristatymai, egzaminas žodžiu (vienas platesnis klausimas apie kurio nors režisieriaus kūrybą).
Gebės diskutuoti apie filmo idėjas italų kalba.	Įtraukiamoji paskaita, vaizdinės medžiagos analizė, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	Diskusijos seminarų metu, dvi analizės užduotys per semestrą, dviejų filmų pristatymai, egzaminas žodžiu (vienas platesnis klausimas apie kurio nors režisieriaus kūrybą).
Gebės apibūdinti italų kino raidą ir iškiliausius jo kūrėjus.	Įtraukiamoji paskaita, vaizdinės medžiagos analizė, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	Diskusijos seminarų metu, dvi analizės užduotys per semestrą, dviejų filmų pristatymai, egzaminas žodžiu (vienas platesnis klausimas apie kurio nors režisieriaus kūrybą).
Gebės nustatyti italų kinematografo veikalų sąsajas su platesniu sociokultūriniu Italijos kontekstu, visuomeniniais procesais ir mentalitetu.	Įtraukiamoji paskaita, vaizdinės medžiagos analizė, tiriamojo pobūdžio užduotys ir jų aptarimas.	Diskusijos seminarų metu, dvi analizės užduotys per semestrą, dviejų filmų pristatymai, egzaminas žodžiu (vienas platesnis klausimas apie kurio nors režisieriaus kūrybą).

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratimai	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Italų kino ištakos. Nebylusis kinas ir pirmieji „kolosai“. Kinas fašizmo metais: įstatymai, infrastruktūra, propaganda ir pramogos („baltųjų telefonų“ komedijos), „Istituto Luce“ ir „Cinecittà“ įsteigimas. Pokaris. Neorealistinio kino ypatumai. Roberto Rossellini <i>Roma città aperta</i> ; <i>Paisà</i> . Luchino Visconti <i>Ossessione</i> . Vittorio De Sica <i>Sciuscià</i> ; <i>Ladri di biciclette</i> ; <i>Miracolo a Milano</i> .	2		2				6	15	

2. Didieji aktoriai ir režisieriai. Federico Fellini kūryba. Vargšų trilogija, polemika su neorealistas: <i>La strada; Il bidone; Le notti di Cabiria</i> . Struktūriniai Fellini filmų ypatumai. <i>La dolce vita</i> : radikalus naratyvo struktūros naujumas, „kubistinis“ epizodų montažas. <i>8 ½</i> : Fellinio poetika – atmintis, vaizduotė, onirika. <i>Amarcord</i> ir atminties tematika paskutiniuosiuose kūriniuose.	2		2			4	10	
3. Luchino Visconti. Visconti tarp teatro ir kino (1954–1965): nuo <i>Le notti bianche</i> iki <i>Il Gattopardo</i> . <i>Rocco e i suoi fratelli</i> analizė. Pier Paolo Pasolini. Vargšų Italijos metafora: pažintis su <i>Accatone</i> ir <i>Mamma Roma</i> . Posūkis po 1963. <i>Il Vangelo secondo Matteo; Uccellacci e uccellini</i> . Meno ir gyvenimo tapatumas. Angažuotas intelektualusis Pasolinio kinas. Literatūros ir tapybos vaidmuo Pasolinio kine, metaforiškumas, alegorija filmuose <i>Teorema; Edipo re; Medea</i> .	2		4			4	5	Kritikos teksto skaitymas. Vaizdinės medžiagos nagrinėjimas. Pristatymai
4. Bernardo Bertolucci. Tarptautiškumas režisieriaus kūryboje. Santykis su Italija. Sudėtinga kritikos istorija. <i>L'ultimo imperatore. Commedia all'italiana</i> . Dino Risi <i>Il sorpasso</i> . Didžiųjų aktorių kūryba – Marcello Mastroianni ir Sofia Loren. Vittorio De Sica kinas: <i>Matrimonio all'italiana; La ciociara; Ieri, oggi, domani</i> . Ettore Scola: <i>Una giornata particolare</i> .	2		2			4	15	
5. Itališkasis vesternas ir Sergio Leone: <i>Per un pugno di dollari; Il buono, il brutto e il cattivo; C'era una volta il West</i> . Režisieriai ir filmų kompozitoriai.	2		2			4	15	
6. Komedijos žanras nuo klasikos iki nuopuolio. Totò: <i>Guardia e ladri; Totò, Peppino e ... la malafemmina</i> . Adriano Celentano: <i>Il bisbetico domato; Innamorato pazzo</i> . Roberto Benigni: <i>Jonny stecchino; La vita è bella; La tigre e la neve</i> . Aldo Giovanni e Giacomo: <i>Tre uomini e una gamba</i> . Aštuntojo dešimtmečio krizė.	2		2			4	15	
7. Naujosios kartos režisieriai, devintasis dešimtmetis. Nanni Moretti: <i>Ecce Bombo; Caro Diario; La stanza del figlio</i> . Gabriele Salvatores: <i>Mediterraneo; Io non ho paura; Educazione siberiana</i> . Giuseppe Tornatore: <i>Nuovo cinema paradiso; La leggenda del pianista sull'oceano, Malena</i> . Didieji nūdienos režisieriai. Paolo Sorrentino: <i>La grande bellezza; Youth – La giovinezza</i> . Paolo Genovese: <i>Perfetti sconosciuti; The Place</i> . Paolo Virzì ir Francesco Bruni.	2		4			6	15	
8. Egzaminas							8	
Iš viso	14		16	2		32	98	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Darbas seminarų metu	50	Semestro metu	Gebėjimas suprasti kino kūrinį, pritaikant kituose kursuose įgytas žinias – 10 proc. Analitinis ir kritinis mąstymas – 10 proc. Dviejų filmų pristatymas semestro metu, tinkamai pasitelkus nurodytą teorinę medžiagą: žinios apie nagrinėjamo filmo sukūrimo kontekstą, režisieriaus kūrybą – 30 proc. balo; kūrinio siužeto, kino kalbos ir poetikos analizė – 70 proc. balo. Išvedamas abiejų užduočių įvertinimo vidurkis.
Egzamino žodžiu rezultatas	50	Sesija	1) Vertinamos žinios apie nagrinėjamo filmo sukūrimo kontekstą, režisieriaus kūrybą – 30 proc. balo. 2) Kūrinio siužeto, kino kalbos ir poetikos analizė – 70 proc. balo.

Privalomoji literatūra				
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio nr. ar tomas	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
Brunetta, G. P.	2003	Guida alla storia del cinema italiano (1905-2003)		Torino, Einaudi
Verdone, M.	1995	Storia del cinema italiano		Milano, Tascabili. Economici Newton
Fertoli P.		Dėstytojos parengtas konspektas		
Papildoma literatūra				
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio nr. ar tomas	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
Brunetta, G. P.	1991	Cent'anni di cinema italiano		Roma-Bari, Laterza
Brunetta, G. P.	1982	Storia del cinema italiano: dal 1945 agli anni Ottanta		Roma, Editori Riuniti
Cortelazzo S., Tommasi D.	1998	Letteratura e cinema		Roma-Bari, Laterza
Remi, O. (a cura di)	2001	Pier Paolo Pasolini, festivalio katalogas		Vilnius.

Atnaujinta 2026.04.02

DESCRIZIONE DELLA MATERIA DI STUDIO (MODULO)

Nome della materia (modulo)	Codice
Cinema italiano Cinema italiano	

Docente(i)	Dipartimento/i
Cordinatore: docente. Paola Fertoli Altri: Prof. Associato Dr. Dainius Būrė, Assistente Dr. Ekaterina Smagina	Facoltà di Filologia della VU, ARKSI, Dipartimento di Linguistica e Letteratura Italiana

Ciclo di studi	Parte della materia (modulo)	Tipo della materia (modulo)
Primo	I/I	Opzionale

Modo di attuazione	Periodo di esecuzione	Lingua /e di insegnamento
Lezioni frontali in presenza	7 (autunnale)	Italiano, lituano

Requisiti per lo studente	
Prerequisiti: Ha superato gli esami 1, 2, 3, 4 e 5 di lingua italiana moderno.	Requisiti correlati (se presenti): È consentito sostenere l'esame se sono soddisfatte le seguenti due condizioni: 1) dopo aver visto tutti e 16 i film obbligatori dall'inizio alla fine (la lista è fornita all'inizio del corso); 2) solo avendo frequentato almeno i 2/3 dei seminari..

Valore della materia (modulo) in crediti	Carico di lavoro totale degli studenti	Ore delle lezioni frontali	Ore di lavoro autonomo
5	130	32	98

obiettivo della materia (modulo): competenze sviluppate dal programma di studi
<p><i>Questo insegnamento si propone di sviluppare le seguenti competenze e abilità:</i></p> <p>Competenze generali: 1. Pensiero analitico e critico: la capacità di analizzare i fenomeni, di vedere i componenti e le relazioni tra essi; la capacità di confrontare e valutare criticamente le informazioni (fenomeni, cose, azioni delle persone, ecc.), di giudicarne i vantaggi e gli svantaggi partecipando a una discussione.</p> <p>Competenze della materia: 1. 1. Competenze comunicative in lingua italiana: la capacità di comunicare correttamente ed efficacemente in italiano (B2/C1) in varie situazioni, scegliendo strumenti linguistici, stile, ecc., a seconda dell'intenzione comunicativa e del destinatario.</p>

2. Conoscenza del paese, della storia e della cultura italiana: *conoscenza dell'Italia e del suo contesto socio-culturale (aspetti di geografia, storia, arte, mentalità e autoconcezione, usanze e tradizioni); capacità di distinguere le caratteristiche più prominenti della cultura italiana e di valutarle in un contesto più ampio.*

Risultati di apprendimento della materia (modulo)	Metodi di studio	Metodi di valutazione
Sarà in grado di analizzare la struttura drammaturgica italiana del film, determinare la natura del rapporto con il contesto storico.	Una lezione partecipata, analisi del materiale visivo, compiti di ricerca e la loro discussione.	Discussioni durante i seminari, due compiti di analisi per semestre, presentazioni di due film, un esame orale (una domanda più ampia sul lavoro di un regista).
Potrà discutere le idee essenziali del film, confrontarle con le realtà storiche e riflettere sull'unicità dell'opera.	Una lezione partecipata, analisi del materiale visivo, compiti di ricerca e la loro discussione.	Discussioni durante i seminari, due compiti di analisi per semestre, presentazioni di due film, un esame orale (una domanda più ampia sul lavoro di un regista).
Potrà discutere le idee del film in italiano.	Una lezione partecipata, analisi del materiale visivo, compiti di ricerca e la loro discussione.	Discussioni durante i seminari, due compiti di analisi per semestre, presentazioni di due film, un esame orale (una domanda più ampia sul lavoro di un regista).
Sarà in grado di descrivere lo sviluppo del cinema italiano e dei suoi registi più importanti.	Una lezione partecipata, analisi del materiale visivo, compiti di ricerca e la loro discussione.	Discussioni durante i seminari, due compiti di analisi per semestre, presentazioni di due film, un esame orale (una domanda più ampia sul lavoro di un regista)
Sarà in grado di individuare le relazioni tra le opere della cinematografia italiana e il più ampio contesto socio-culturale dell'Italia, nonché i processi sociali e la mentalità.	Una lezione partecipata, analisi del materiale visivo, compiti di ricerca e la loro discussione.	Discussioni durante i seminari, due compiti di analisi per semestre, presentazioni di due film, un esame orale (una domanda più ampia sul lavoro di un regista).

Argomenti	Orari di contatto						Tempo e compiti dello studio indipendente		
	Lezioni	Consulenze	Seminari	Esercizitazioni	Lavoro di laboratorio	Tirocinio	Totale ore lezioni frontali	Lavoro autonomo	Compiti
1. Le origini del cinema italiano. Il cinema muto e i primi "kolossal". Il cinema durante il fascismo: legislazione, infrastrutture, propaganda e intrattenimento (le commedie dei "telefoni bianchi"), fondazione dell'Istituto Luce e di Cinecittà. Il dopoguerra. Le caratteristiche del neorealismo. Roberto Rossellini (<i>Roma città</i>)	2		2				6	15	

<i>aperta, Paisà</i>). Luchino Visconti (<i>Ossessione</i>). Vittorio De Sica (<i>Sciuscià, Ladri di biciclette, Miracolo a Milano</i>).									
2. I grandi attori e registi. La produzione di Federico Fellini. La “trilogia dei poveri” e la polemica con i neorealisti: <i>La strada, Il bidone, Le notti di Cabiria</i> . Le caratteristiche strutturali dei film di Fellini. <i>La dolce vita</i> : la radicale novità della struttura narrativa, il montaggio “cubista” degli episodi. <i>8½</i> : la poetica felliniana – memoria, immaginazione, dimensione onirica. <i>Amarcord</i> e il tema della memoria nelle opere tarde.	2		2					4	10
3. Luchino Visconti. Visconti tra teatro e cinema (1954–1965): da <i>Le notti bianche</i> a <i>Il Gattopardo</i> . Analisi di <i>Rocco e i suoi fratelli</i> . Pier Paolo Pasolini. La metafora dell’Italia povera: <i>Accattone</i> e <i>Mamma Roma</i> . La svolta dopo il 1963: <i>Il Vangelo secondo Matteo, Uccellacci e uccellini</i> . Identità tra arte e vita. Il cinema intellettuale e impegnato di Pasolini. Il ruolo della letteratura e della pittura, la metafora e l’allegoria nei film <i>Teorema, Edipo re, Medea</i> .	2		4					4	5
4. Bernardo Bertolucci. L’internazionalità nella sua opera. Il rapporto con l’Italia. Una storia critica complessa. <i>L’ultimo imperatore</i> . La <i>commedia all’italiana</i> . ino Risi (<i>Il sorpasso</i>). I grandi attori: Marcello Mastroianni e Sofia Loren. Il cinema di Vittorio De Sica (<i>Matrimonio all’italiana, La ciociara, Ieri, oggi, domani</i>). Ettore Scola (<i>Una giornata particolare</i>).	2		2					4	15
5. Il western all’italiana e Sergio Leone: <i>Per un pugno di dollari, Il buono, il brutto, il cattivo, C’era una volta il West</i> . Registi e compositori di colonne sonore.	2		2					4	15
6. Il genere della commedia: dalla classicità al declino. Totò (<i>Guardie e ladri, Totò, Peppino e... la malafemmina</i>). Adriano Celentano (<i>Il bisbetico domato, Innamorato pazzo</i>). Roberto Benigni (<i>Johnny Stecchino, La vita è bella, La tigre e la neve</i>). Aldo Giovanni e Giacomo (<i>Tre uomini e una gamba</i>). La crisi degli anni Settanta..	2		2					4	15
7. I registi della nuova generazione, anni Novanta. Nanni Moretti (<i>Ecce Bombo, Caro diario, La stanza del figlio</i>). Gabriele Salvatores (<i>Mediterraneo, Io non ho paura, Educazione siberiana</i>). Giuseppe Tornatore (<i>Nuovo Cinema Paradiso, La leggenda del pianista sull’oceano, Malèna</i>). I grandi registi contemporanei: Paolo Sorrentino (<i>La grande bellezza, Youth – La giovinezza</i>), Paolo Genovese (<i>Perfetti sconosciuti, The Place</i>), Paolo Virzì e Francesco Bruni.	2		4					6	15

Letture di testi critici. Analisi di materiale visivo. Presentazioni.

8. Esame								8
Totale	14		16		2		32	98

Strategia di valutazione	Peso %	Periodo	Criteri di valutazione
Valutazione cumulativa:			
Lavoro durante i seminari	50	Durante il semestre	Capacità di comprendere un'opera cinematografica, applicando le conoscenze acquisite in altri corsi – 10%. Pensiero analitico e critico – 10%. Presentazione di due film durante il semestre, utilizzando in modo adeguato il materiale teorico indicato: – conoscenze sul contesto di realizzazione del film analizzato e sull'opera del regista – 30% del voto; – analisi della trama, del linguaggio cinematografico e della poetica dell'opera – 70% del voto. Viene calcolata la media delle valutazioni delle due attività.
Risultato dell'esame orale	50	Sessione	1. Valutate le conoscenze sul contesto di realizzazione del film analizzato e sull'opera del regista – 30% del voto. 2. Analisi della trama, del linguaggio cinematografico e della poetica dell'opera – 70% del voto.

Letteratura obbligatoria				
Autore	Anno di pubblicazione	Nome	Periodico n. di Tom	Luogo di pubblicazione: Editore o link
Brunetta, G. P.	2003	Guida alla storia del cinema italiano (1905-2003)		Torino, Einaudi
Verdone, M.	1995	Storia del cinema italiano		Milano, Tascabili. Economici Newton
Fertoli P.		Riassunto preparato dal docente		
Ulteriori letture				
Autore	Anno di pubblicazione	Nome	Periodico n. di Tom	Luogo di pubblicazione: Editore o link
Brunetta, G. P.	1991	Cent'anni di cinema italiano		Roma-Bari, Laterza
Brunetta, G. P.	1982	Storia del cinema italiano: dal 1945 agli anni Ottanta		Roma, Editori Riuniti
Cortelazzo S., Tommasi D.	1998	Letteratura e cinema		Roma-Bari, Laterza
Remi, O. (a cura di)	2001	Pier Paolo Pasolini, catalogo del festival		Vilnius.

Aggiornato il 02.04.2026